G.C.E. O/L ICT · 10 ශ්‍රේණිය · පාඩම 5

පාඩම 5 O/L විභාග පුහුණුව: ප්‍රශ්න සහ පිළිතුරු

මේ ප්‍රශ්න O/L ICT විභාගයේ ආකාරයටයි හදලා තියෙන්නේ. Paper I එකේ බහුවරණ ප්‍රශ්න ඇත. Paper II එකේ කොටස්, ආදර්ශ පිළිතුරු සහ ලකුණු දීමේ කරුණු සහිත ව්‍යුහගත ප්‍රශ්න ඇත. මේවා පාඩම 5 සම්පූර්ණයෙන්ම (5.1 සහ 5.2) ආවරණය කරයි: OS යනු කුමක්ද, අතුරු මුහුණත්, OS වර්ග සහ කාර්යයන්, උපයෝගිතා, drives, ෆෝල්ඩර, මාර්ග, ගොනු දිගු සහ ගොනු මෙහෙයුම්. මුලින් උත්සාහ කර පසුව පිළිතුරු බලන්න.

Paper I – බහුවරණ ප්‍රශ්න (25)

1. පහත ඒවායින් මෙහෙයුම් පද්ධතියක් කුමක්ද?

A. Google Chrome
B. Android
C. Microsoft Word
D. WhatsApp

2. පරිශීලකයාගේ සිට දෘඩාංග දක්වා ස්තරවල නිවැරදි පිළිවෙළ

A. යෙදුම → පරිශීලක → OS → දෘඩාංග
B. පරිශීලක → දෘඩාංග → OS → යෙදුම
C. පරිශීලක → යෙදුම → OS → දෘඩාංග
D. පරිශීලක → OS → යෙදුම → දෘඩාංග

3. හිමිකාර මෙහෙයුම් පද්ධතියක් කුමක්ද?

A. Ubuntu
B. Debian
C. Linux Mint
D. macOS

4. MS-DOS ප්‍රධාන වශයෙන් භාවිතා කළේ

A. හඬ අතුරු මුහුණත
B. විධාන පේළි අතුරු මුහුණත
C. චිත්‍රක පරිශීලක අතුරු මුහුණත
D. ස්පර්ශ අතුරු මුහුණත

5. CLI එකකට වඩා GUI එකක වාසියක් වන්නේ

A. ආරම්භකයින්ට ඉගෙනීමට පහසු වීම
B. දෘඩාංග අවශ්‍ය නොවීම
C. අඩු මතකයක් භාවිතා කිරීම
D. අයිකන නොමැති වීම

6. ටැබ්ලට් එකක ඡායාරූපයක් pinch කර zoom කිරීමේදී භාවිතා වන්නේ

A. batch පද්ධතිය
B. හඬ අතුරු මුහුණත
C. ස්පර්ශ අතුරු මුහුණත
D. විධාන පේළි අතුරු මුහුණත

7. ක්ෂණිකව ප්‍රතිචාර දැක්විය යුතු රෝහල් හෘද monitor එකකට අවශ්‍ය වන්නේ

A. තත්‍ය කාලීන OS
B. ව්‍යාප්ත OS
C. තනි පරිශීලක OS
D. විධාන පේළි OS

8. සිසුන් 30කට තමන්ගේ ගිණුම් සමඟ එක් server එකකට log in වීමට ඉඩ දෙන OS එක

A. තනි කාර්ය
B. තනි පරිශීලක
C. තත්‍ය කාලීන
D. බහු පරිශීලක

9. පරිගණක දහස් ගණනක් එක් පද්ධතියක් ලෙස වැඩ කරන cloud සේවා භාවිතා කරන්නේ

A. තත්‍ය කාලීන OS
B. ව්‍යාප්ත OS
C. CLI
D. තනි පරිශීලක OS

10. වැඩසටහන් වලට RAM ලබා දෙන OS කාර්යය කුමක්ද?

A. ගොනු කළමනාකරණය
B. ආරක්ෂණ කළමනාකරණය
C. මතක කළමනාකරණය
D. උපාංග කළමනාකරණය

11. Windows හි Task Manager ප්‍රධාන වශයෙන් පෙන්වන්නේ

A. Disk partitions
B. ගොනු දිගු
C. Recycle Bin හි ගොනු
D. CPU සහ මතකය භාවිතා කරන ක්‍රියාවලි

12. ඇඟිලි සලකුණු login සහ firewall අයත් වන්නේ

A. ආරක්ෂණ කළමනාකරණය
B. partitioning
C. මතක කළමනාකරණය
D. ක්‍රියාවලි කළමනාකරණය

13. OS updates ස්ථාපනය කළ යුත්තේ ඇයි?

A. ඒවා RAM අවශ්‍යතාව ඉවත් කරයි
B. ඒවා සියලු ගොනු මකයි
C. ඒවායේ ආරක්ෂක patches ඇත
D. ඒවා තිරය විශාල කරයි

14. SSD එකක භාවිතා නොකළ යුතු උපයෝගිතාව කුමක්ද?

A. Antivirus
B. Defragmentation
C. Disk Cleanup
D. Backup

15. නව disk එකක ගොනු පද්ධතියක් සාදා පැරණි දත්ත මකන ක්‍රියාවලිය කුමක්ද?

A. Renaming
B. Defragmentation
C. Formatting
D. Compression

16. Windows 11 පද්ධති drive C: හි භාවිතා වන ගොනු පද්ධතිය කුමක්ද?

A. ext4
B. FAT32
C. exFAT
D. NTFS

17. Windows සහ macOS දෙකටම 5 GB වීඩියෝවක් copy කළ යුතු 64 GB pen drive එකකට හොඳම ගොනු පද්ධතිය?

A. NTFS
B. APFS
C. FAT32
D. exFAT

18. C:\Users\Ravi\Music\baila.mp3 හි දිගුව

A. Music
B. .mp3
C. C:
D. baila

19. ඉදිරිපත් කිරීමකට අයත් දිගුව කුමක්ද?

A. .pptx
B. .txt
C. .zip
D. .xlsx

20. WhatsApp හරහා ලැබුණු results.pdf.exe නම් ගොනුව බොහෝ දුරට

A. සම්පීඩිත ෆෝල්ඩරයක්
B. වෛරසයක් විය හැකි වැඩසටහනක්
C. ඡායාරූපයක්
D. ආරක්ෂිත PDF ලේඛනයක්

21. ගොනුවක් වෙනත් ෆෝල්ඩරයකට ගෙන යාමට භාවිතා කරන්නේ

A. Cut සහ Paste
B. Shift+Del
C. Rename
D. Copy සහ Paste

22. Recycle Bin ගැන නිවැරදි ප්‍රකාශය කුමක්ද?

A. මැකූ ගොනු එයින් restore කළ හැක
B. USB drives වලින් මැකූ ගොනු එහි රැඳේ
C. එය හිස් කිරීමෙන් ගොනු restore වේ
D. Shift+Del ගොනු එයට යවයි

23. Desktop හි කුඩා වක්‍ර ඊතලයක් සහිත අයිකනයක් යනු

A. partition එකක්
B. driver එකක්
C. shortcut එකක්
D. root ෆෝල්ඩරයක්

24. D: drive එකේ ඉහළම මට්ටම හඳුන්වන්නේ

A. දිගුව
B. shortcut
C. උප ෆෝල්ඩරය
D. root (D:\)

25. Laptop එක සොරකම් කළහොත් පාසල් ගොනු ආරක්ෂිතව තබාගැනීමට හොඳම ක්‍රමය කුමක්ද?

A. ඒවා OneDrive හෝ Google Drive හි සුරැකීම
B. ඒවා .exe ලෙස නම් කිරීම
C. සියල්ල Desktop හි තැබීම
D. Disk එක defragment කිරීම

Paper II – ව්‍යුහගත ප්‍රශ්න

1. මෙහෙයුම් පද්ධති මූලික කරුණු. *(ලකුණු 6)*

(i) මෙහෙයුම් පද්ධතියක් අර්ථ දක්වන්න. *(ලකුණු 2)*
(ii) පරිගණක පද්ධතියක OS පිහිටන තැන පෙන්වීමට රූපයක් අඳින්න. *(ලකුණු 2)*
(iii) එක් විවෘත කේත සහ එක් හිමිකාර OS නම් කරන්න. *(ලකුණු 2)*

2. පරිශීලක අතුරු මුහුණත්. *(ලකුණු 6)*

(i) CLI සහ GUI යනු මොනවාද? *(ලකුණු 2)*
(ii) GUI එකක වාසි දෙකක් සහ CLI එකක වාසියක් දෙන්න. *(ලකුණු 3)*
(iii) නවීන හඬ අතුරු මුහුණතක උදාහරණයක් දෙන්න. *(ලකුණු 1)*

3. මෙහෙයුම් පද්ධති වර්ග. එක් එක් අවස්ථාවට OS වර්ගය තෝරන්න. *(ලකුණු 6)*

(i) නියමිත වේලාවට ලාම්පු මාරු කරන රථවාහන ලාම්පු පාලකය. *(ලකුණු 1)*
(ii) සංගීතය වාදනය, chat කිරීම සහ රචනයක් ලිවීම එකවර කරන සිසුවෙක්. *(ලකුණු 1)*
(iii) බොහෝ කාර්ය මණ්ඩලය එකවර භාවිතා කරන පුස්තකාල server එකක්. *(ලකුණු 1)*
(iv) එක් පද්ධතියක් ලෙස පෙනෙන ලෝක ව්‍යාප්ත බැංකු ජාලයක්. *(ලකුණු 1)*
(v) Air-bag එකකට තත්‍ය කාලීන OS අවශ්‍ය වන්නේ ඇයි? *(ලකුණු 2)*

4. OS හි කාර්යයන්. *(ලකුණු 8)*

(i) OS එකක සම්පත් කළමනාකරණ කාර්යයන් හතරක් ලියන්න. *(ලකුණු 4)*
(ii) උපාංග ධාවකයක් යනු කුමක්ද? *(ලකුණු 2)*
(iii) නවීන OS එකක ආරක්ෂක විශේෂාංග දෙකක් දෙන්න. *(ලකුණු 2)*

5. Disk උපයෝගිතා. *(ලකුණු 6)*

(i) Partitioning යනු කුමක්ද? වාසියක් දෙන්න. *(ලකුණු 2)*
(ii) Format කිරීමට පෙර දත්ත backup කළ යුත්තේ ඇයි? *(ලකුණු 1)*
(iii) Defragmentation සහ එය HDD වල පමණක් භාවිතා වන්නේ ඇයි දැයි පැහැදිලි කරන්න. *(ලකුණු 3)*

6. ගොනු, ෆෝල්ඩර සහ මාර්ග. ෆෝල්ඩර ගස භාවිතා කරන්න. *(ලකුණු 8)*

(i) trip-2026.jpg හි මාර්ගය ලියන්න. *(ලකුණු 2)*
(ii) lesson5-notes.docx සහ os-types.pptx හි ගොනු වර්ග සඳහන් කරන්න. *(ලකුණු 2)*
(iii) .xlsx, .mp4, .zip, .html සඳහා ගොනු වර්ගය දෙන්න. *(ලකුණු 4)*

7. ගොනු කළමනාකරණය. අමාලිගේ Desktop එකේ ගොනු රාශියක් ඇත. *(ලකුණු 7)*

(i) Documents තුළ Science නම් ෆෝල්ඩරයක් සාදන ආකාරය විස්තර කරන්න. *(ලකුණු 2)*
(ii) ගොනුවක් copy කිරීම සහ move කිරීම අතර වෙනස සඳහන් කරන්න. *(ලකුණු 2)*
(iii) ඇය වැරදීමකින් ගොනුවක් මකා දැමුවාය. එය ආපසු ලබාගන්නේ කෙසේද? *(ලකුණු 1)*
(iv) හොඳ ගොනු නාමකරණ නීති දෙකක් දෙන්න. *(ලකුණු 2)*

විභාග උපදෙස්

- OS අර්ථ දැක්වීම වචනයෙන් වචනය ඉගෙන ගන්න: පද්ධති මෘදුකාංග + දෘඩාංග/ මෘදුකාංග කළමනාකරණය + පරිශීලක අතුරු මුහුණත.
- අතුරු මුහුණත් පිළිවෙළ මතක තබාගන්න: CLI → GUI → ස්පර්ශ → හඬ.
- OS වර්ග පහ: තනි පරිශීලක, බහු පරිශීලක, බහු කාර්ය, තත්‍ය කාලීන, ව්‍යාප්ත (S-M-M-R-D).
- ප්‍රශ්නයක “වහාම”, “ආරක්ෂාව”, “පාලනය” සාමාන්‍යයෙන් තත්‍ය කාලීන යයි.
- කාර්යයන්: ක්‍රියාවලි, මතක, ගොනු, උපාංග, ආරක්ෂණ – සහ පරිශීලක අතුරු මුහුණත.
- Formatting මකයි; partitioning බෙදයි; defragmentation කොටස් එකතු කරයි (HDD පමණි).
- FAT32 ට 4 GB ට වැඩි තනි ගොනුවක් ගත නොහැක – විශාල USB ගොනු සඳහා exFAT තෝරන්න.
- දිගු දැනගන්න: .docx .xlsx .pptx .pdf .jpg .png .mp3 .mp4 .zip .exe .txt .html.
- මාර්ග backslash සමඟ ලියා සම්පූර්ණ ගොනු නාමය සහ දිගුවෙන් අවසන් කරන්න.
- Copy = පිටපත් දෙකක්; move = එකක්. Cut (Ctrl+X) + Paste (Ctrl+V) = move.
- USB මැකීම් සහ Shift+Del Recycle Bin මඟ හරියි.
- තෝරාගැනීමට පෙර සෑම MCQ විකල්පයක්ම කියවන්න – පිළිතුරු දෙකක් නිවැරදි ලෙස පෙනිය හැක.

පිළිතුරු සහ පැහැදිලි කිරීම්

Paper I

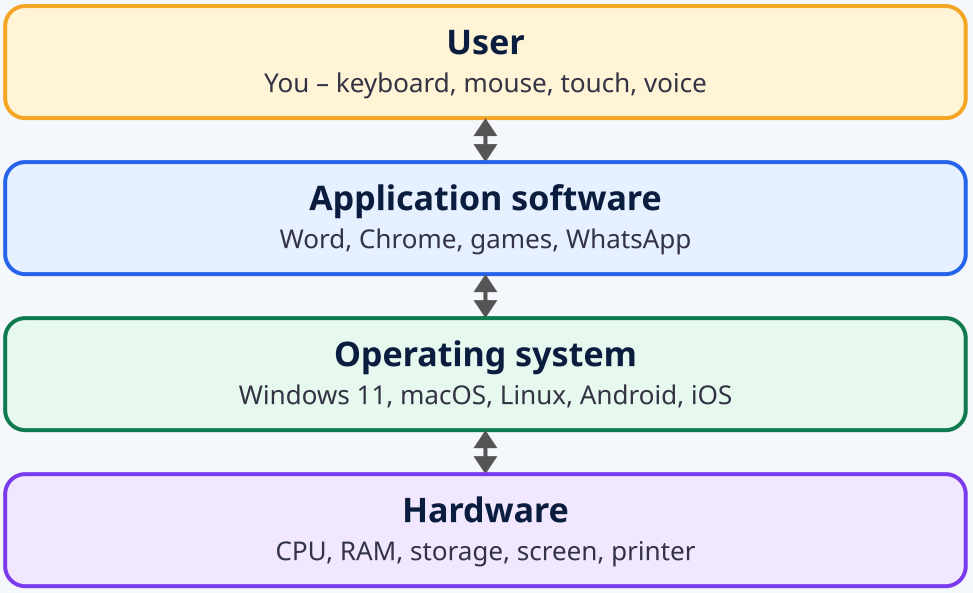
1. **B** – Android ජංගම OS එකකි; අනෙක්වා යෙදුම් වේ.
2. **C** – OS එක යෙදුම් සහ දෘඩාංග අතර පිහිටයි.
3. **D** – macOS Apple සතුයි; අනෙක්වා විවෘත කේත Linux වේ.
4. **B** – MS-DOS හි පරිශීලකයින් විධාන type කළා.
5. **A** – GUI ඉගෙනීමට පහසු නමුත් වැඩි මතකයක් අවශ්‍යයි.
6. **C** – Tap, swipe, pinch ස්පර්ශ ඉඟි වේ.
7. **A** – නියමිත කාලයක් තුළ ක්ෂණික ප්‍රතිචාරය = තත්‍ය කාලීන.
8. **D** – වෙනම ගිණුම් සහිත බොහෝ පරිශීලකයින් = බහු පරිශීලක.
9. **B** – ජාලගත පරිගණක අතර බෙදාගත් වැඩ = ව්‍යාප්ත.
10. **C** – මතක කළමනාකරණය RAM වෙන් කර නිදහස් කරයි.
11. **D** – එය ධාවනය වන ක්‍රියාවලි සහ ඒවායේ CPU/RAM භාවිතය පෙන්වයි.
12. **A** – ඒවා පරිගණකය සහ දත්ත ආරක්ෂා කරයි.
13. **C** – Updates ආරක්ෂක සිදුරු සහ දෝෂ නිවැරදි කරයි.
14. **B** – SSD TRIM මගින් optimise කෙරේ, defragment නොකෙරේ.
15. **C** – Formatting ගොනු පද්ධතියක් සහිතව disk එකක් සූදානම් කරයි.
16. **D** – Windows ස්ථාපනය වන්නේ NTFS මතයි.
17. **D** – exFAT 4 GB ට වැඩි ගොනු සඳහා ඉඩ දෙන අතර දෙකෙහිම ක්‍රියා කරයි.
18. **B** – දිගුව අවසාන තිතට පසුව එයි.
19. **A** – .pptx = PowerPoint ඉදිරිපත් කිරීම.
20. **B** – සැබෑ දිගුව .exe – වැඩසටහනකි.
21. **A** – Cut + Paste ගෙන යයි; Copy + Paste පිටපත් කරයි.
22. **A** – දෘඪ තැටියෙන් මැකූ ගොනු restore කිරීමට එහි රැඳේ.
23. **C** – ඊතලය එය සබැඳියක් (shortcut) බව පෙන්වයි.
24. **D** – Root යනු drive එකක පළමු මට්ටමයි.
25. **A** – Cloud ගබඩාව උපාංගයෙන් පිටත පිටපතක් තබයි.

Paper II – ආදර්ශ පිළිතුරු සහ ලකුණු දීමේ කරුණු

1. *(ලකුණු 6)*

(i) (ලකුණු 2)
හාඩ්වෙයාර/මෘදුකාංග කළමනාකරණය කර පරිශීලක අතුරු මුහුණතක් සපයන (1) පද්ධති මෘදුකාංගය (1).

(ii) (ලකුණු 2)
පරිශීලක → යෙදුම් මෘදුකාංග → OS → දෘඩාංග (පිළිවෙළට 2).

ආදර්ශ පිළිතුර

(iii) (ලකුණු 2)
විවෘත කේත: Linux/Ubuntu (1); හිමිකාර: Windows 11/macOS/iOS (1).

🎯 පරීක්ෂක උපදෙස්: OS අර්ථ දැක්වීමේ ප්‍රධාන වචනය “පද්ධති මෘදුකාංග” යි – යෙදුම් මෘදුකාංග වැරදියි.

2. *(ලකුණු 6)*

(i) (ලකුණු 2)
Command Line Interface (1); Graphical User Interface (1).

(ii) (ලකුණු 3)
GUI: ඉගෙනීමට පහසුයි, විධාන මතක තබාගත යුතු නැත, දෘශ්‍යයි (ඕනෑම 2). CLI: අඩු මතකය / ප්‍රවීණයින්ට වේගවත් (1).

(iii) (ලකුණු 1)
Siri / Google Assistant / Alexa / Copilot voice.

🎯 පරීක්ෂක උපදෙස: සම්පූර්ණ නම් නිවැරදිව ලියන්න – “Graphical User Interface”.

3. *(ලකුණු 6)*

(i) (ලකුණු 1)
තත්‍ය කාලීන OS.

(ii) (ලකුණු 1)
බහු කාර්ය OS.

(iii) (ලකුණු 1)
බහු පරිශීලක OS.

(iv) (ලකුණු 1)
ව්‍යාප්ත OS.

(v) (ලකුණු 2)
එය නියමිත කාලයක් තුළ වහාම ප්‍රතිචාර දැක්විය යුතුයි (1); ප්‍රමාදයක් රියදුරුට හානි කළ හැක (1).

🎯 පරීක්ෂක උපදෙස: ඉඟි වචන බලන්න – “වහාම” → තත්‍ය කාලීන, “ගිණුම් බොහෝ” → බහු පරිශීලක, “පරිගණක බොහෝ එකක් ලෙස” → ව්‍යාප්ත.

4. *(ලකුණු 8)*

(i) (ලකුණු 4)
ක්‍රියාවලි/CPU, මතක, ගොනු, උපාංග/I-O (ආරක්ෂණ ද පිළිගැනේ) – එකකට 1.

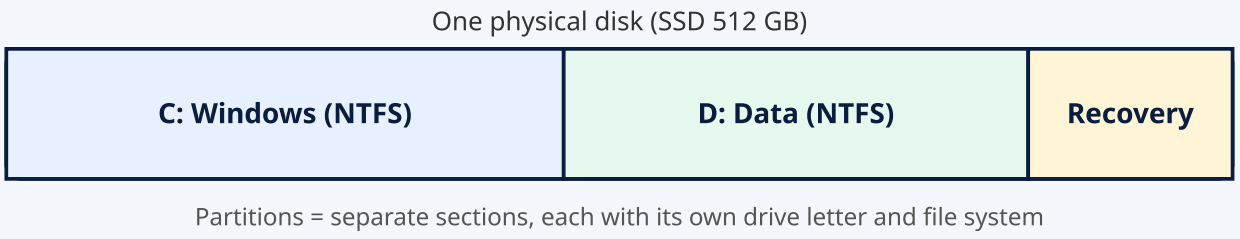
(ii) (ලකුණු 2)
OS එකට දෘඩාංග උපාංගයක් සමඟ සන්නිවේදනයට/පාලනයට ඉඩ දෙන (1) කුඩා වැඩසටහනකි (1).

(iii) (ලකුණු 2)
මුරපද/PIN/ඇඟිලි සලකුණ, පරිශීලක ගිණුම්, firewall, ගොඩනැගූ antivirus, ආරක්ෂක updates (ඕනෑම 2).

🎯 පරීක්ෂක උපදෙස්: කාර්යය නම් කර (උදා: “මතක කළමනාකරණය”) කෙටි උදාහරණයක් එක් කරන්න.

5. *(ලකුණු 6)*

(i) (ලකුණු 2)
Disk එකක් drive අකුරු සහිත වෙනම කොටස් වලට බෙදීම (1); Windows නැවත ස්ථාපනයේදී D: හි දත්ත ආරක්ෂිතයි (1).

එක් disk එකක partitions

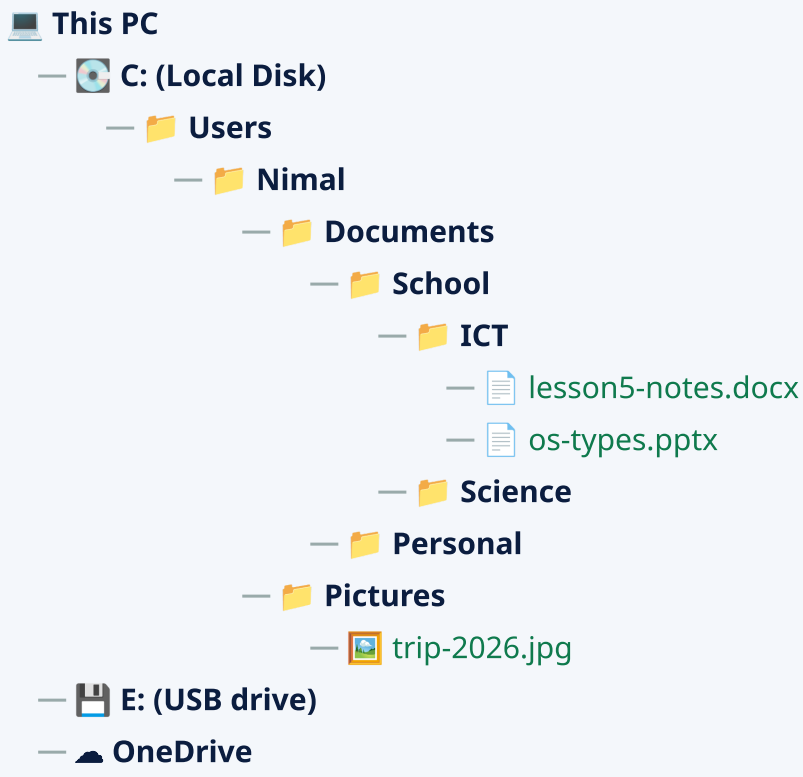
(ii) (ලකුණු 1)
Formatting drive එකේ සියලු දත්ත මකයි.

(iii) (ලකුණු 3)
විසිරුණු ගොනු කොටස් එකතු කර HDD වේගයෙන් කියවයි (2); SSD වල චලනය වන කොටස් නැති නිසා වේගයක් නොලැබෙන අතර ගෙවී යයි – Windows TRIM භාවිතා කරයි (1).

🎯 පරීක්ෂක උපදෙස්: formatting (මකයි, ගොනු පද්ධතියක් සාදයි) සහ defragmenting (නැවත සකසයි, දත්ත රැඳේ) පටලවා නොගන්න.

6. *(ලකුණු 8)*

(i) (ලකුණු 2)
C:\Users\Nimal\Pictures\trip-2026.jpg

Path: C:\Users\Nimal\Documents\School\ICT\lesson5-notes.docx

ෆෝල්ඩර ගස

(ii) (ලකුණු 2)
Word ලේඛනය (1); ඉදිරිපත් කිරීම (1).

(iii) (ලකුණු 4)
පැතුරුම්පත, වීඩියෝ, සම්පීඩිත ෆෝල්ඩරය, වෙබ් පිටුව (එකකට 1).

🎯 පරීක්ෂක උපදෙස්: Windows මාර්ගවල backslash (\) භාවිතා කර අවසානයේ ගොනු දිගුව ඇතුළත් කරන්න.

7. *(ලකුණු 7)*

(i) (ලකුණු 2)
Documents විවෘත කර → right-click → New → Folder (1) → Science type කර → Enter (1).

(ii) (ලකුණු 2)
Copy: මුල් එක රැඳේ, පිටපත් දෙකක් (1). Move: ගොනුව නව ස්ථානයට යයි, එක් පිටපතක් (1).

(iii) (ලකුණු 1)
Recycle Bin විවෘත කර → Restore.

(iv) (ලකුණු 2)
පැහැදිලි අර්ථවත් නම්; දිනය YYYY-MM-DD; \ / : * ? " < > | නොමැතිව; දිගුව තබාගැනීම (ඕනෑම 2).

🎯 පරීක්ෂක උපදෙස්: “වෙනස” ප්‍රශ්න සඳහා දෙපැත්තටම කරුණක් බැගින් ලියන්න (copy … / move …).

© 2026 schoolict.net (Ruwan Mangala Suraweera). සියලු හිමිකම් ඇවිරිණි.